

УДК [336.02:070](477.75-074)«194»

ББК 63.4(4Укр-6Крм)

Сергій Вишневецький

**Реалізація податкової та фінансової політики
німецькою владою у Сімферопольській окрузі
генерального округу «Крим» (1942 - 1943 рр.)
за матеріалами окупаційної газети «Голос Криму»**

Дана стаття присвячена аналізу фінансово-економічних заходів, що проводилися німецькою окупаційною владою у Сімферопольській окрузі генерального округу «Криму» в 1942 - 1943 рр., на основі інформації, представленої в періодичному виданні «Голос Криму». Також розглянуто діяльність різноманітних фінансових структур та форми їх взаємодії з населенням Сімферополя та приміських населених пунктів.

Ключові слова: *окупація, газета, «Голос Криму», податки, банк, фінанси, грошові потоки, патент.*

Кардинальні зміни, які відбуваються на сучасному етапі розвитку українського суспільства, висувають нові вимоги до системи історичної науки. Одним із пріоритетних напрямків стає висвітлення раніше недоступного для пересічного громадянина матеріалу та його критичне осмислення. Дослідження історії Великої Вітчизняної війни, подій на окупованих землях є надзвичайно актуальними для новітньої історії України та історії країн, які приймали в ній участь.

До проблеми дослідження економічної політики німецько-румунської окупаційної влади неодноразово звертаються вітчизняні та зарубіжні історики-науковці – К. Курилишин, М.Коваль, О.Черкасов, О. Романько, О. Окороків та ін.

Майже завжди осторонь, залишається економічна сторона діяльності німецької окупаційної влади в Україні. Саме тому особливого значення набуває вивчення та критичний підхід

© Вишневецький С., 2012

Вишневецький Сергій Анатолійович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики викладання Республіканського вищого навчального закладу «Кримський гуманітарний університет» (м. Ялта)

до висвітлення цієї проблеми німецькими та регіональними окупаційними газетами, які виходили для місцевого населення в рейхскомісаріаті Україна, зокрема в генеральній окрузі Крим.

Мета статті – висвітлити та критично обґрунтувати матеріал про економічний напрямок окупаційної політики зі шпальт газети «Голос Криму» для населення Сімферопольської округи генерального округу «Крим» в 1941-1944 р.

У період німецької окупації Криму в роки Великої Вітчизняної війни виходило кілька періодичних видань. До них належали газети «Голос Криму», «Феодосійський вісник», «Євпаторійські вісті» (з серпня 1943 року «Визволення»), «Сакські вісті», «Хлібороб Тавриди», «Дойче Крим-Цайтунг» («Кримська німецька газета»), «Азат К'рим» («Вільний Крим»), журнал «Сучасник».

Основною серед них була газета «Голос Криму» – орган Сімферопольського міського управління, яка видавалася з грудня 1941 року, до квітня 1944 року. Газета спочатку виходила два рази в тиждень на двох сторінках, згодом три рази в тиждень на чотирьох сторінках. Головними редакторами були місцеві жителі, серед яких В. Попов, А. Булдєєв, К. Бикович. Фактичним же керівником газети був начальник відділу преси при Штабі пропаганди Крим – доктор Маурах, з дозволу якого друкувався весь матеріал. Спершу тираж газети складав всього 3 тисячі, але до 1944 року тираж газети зріс до 80 тисяч екземплярів. Редакція газети знаходилася у відділі культури міського управління по вулиці Салгірній, 26.

Газета «Голос Криму» у Сімферополі і поширювалася на всій території генерального округу «Крим», про що свідчать ряд архівних матеріалів, зокрема, показання на допиті В. Попова, який веде мову про те що «на початку грудня 1941 року при Міській управі була створена група з організації та видання газети російською мовою, яка б відповідала вимогам воєнно-фашистської влади в усьому Криму»¹, а також нарікання Штабу пропаганди Крим в адресу редакції газети в 1944 році, стосовно того що газета вчасно не доставляється з Сімферополя в інші міста Криму, що сприяє поширенню чуток серед населення².

В роки німецької окупації Криму однією з найбільш важливих і ретельно контрольованих сфер суспільного життя була сфера фінансової та податкової політики. Одним

із основних способів донесення інформації фінансового та економічного характеру до жителів Сімферополя та всієї округи, було розміщення відповідних даних на сторінках газети «Голос Криму». Аналіз матеріалів розглянутого друкованого органу окупаційної адміністрації, дозволяє охарактеризувати ступінь економічної та фінансової експлуатації нацистами захоплених територій.

На початковому етапі окупаційного режиму в Криму, для німецької адміністрації важливим завданням стало врегулювання системи оподаткування, яка максимально б відповідала потребам фашистських загарбників для подальшого ведення війни.

1 лютого 1942 року в газеті («Голос Криму») було надруковано оголошення, в якому повідомлялося, що, незважаючи на вже існуюче розпорядження міської комендатури про необхідність сплати щомісяця, не пізніше 5 числа, податку на охорону порядку і соціальне забезпечення, деякі громадяни не виконали зазначеного розпорядження, чим порушили планомірне надходження коштів до бюджету міста. У зв'язку з цим пропонувалося всім власникам житла які мають квартирантів та приватним домовласникам надати до 10 лютого 1942 року в фінансово-податковий відділ міського управління, списки мешканців, які не сплатили зазначеного податку за січень 1942 року, надалі надавати такі ж відомості щомісяця, не пізніше 15 числа, за цей місяць, для прийняття відповідних заходів³.

Своєю постановою № 5 від 27 січня 1942р. Сімферопольське міське управління оголошувало про обов'язкову трудову повинність чоловічого населення. Згідно цього документа всі чоловіки в віці - від 18 до 55 років зобов'язувалися відпрацювати з прибирання та очищення, іншим потребам благоустрою безкоштовно 12 днів на рік з 1 лютого 1942 року. За звільнення від цієї повинності громадянам дозволялося заплатити спочатку 80 рублів, а з березня 1942р. – 144 рублі⁴.

За підрахунками Бюро праці виконанню цієї повинності підлягало близько 14 тисяч чоловік. До кінця березня «відкупилися» від обов'язкових суспільних робіт 8тисяч чоловік. Щодня на роботу з благоустрою Бюро розподіляло від 200 до 250 чоловік у Сімферополі та близько 1000 чоловік по Криму⁵.

19 лютого 1942 року вийшов додаток до постанови № 5 від 27 січня 1942 року «Про обов'язкову трудову повинність». Сімферопольське міське управління наголошувало: «спостерігаються випадки неявки окремих осіб на роботи за викликом Бюро трудової повинності, накладати на них такі стягнення: а) штраф у розмірі від 50 до 300 рублів.; б) залучати через поліцію осіб, які ухиляються від неявки на роботи, на подвійний термін, з перебуванням вночі під вартою»⁶. Дані матеріали свідчать про посилення системи штрафів та покарань за невиконання та ухилення від виконання трудової повинності, та були направлені на застосування якомога більшого числа робочої сили для виконання вказівок окупаційної адміністрації.

Крім того, у додаток до наказу № 4 від 6 січня 1942 року «Про притягнення до трудової повинності всіх приватних коней», міська комендатура оголошувала, що громадяни, які не з'явилися для виконання трудової повинності, обкладалися штрафом до 1 тисячі рублів. Виконання наказу покладалося заступником міського голови Анастасова на транспортну секцію і міську поліцію⁷.

Важливою подією в регулюванні грошових потоків стало відкриття в Сімферополі міським управлінням в квітні 1942 року Міського банку. Призначення банку полягало в наданні можливості установам та підприємствам міста, а також його населенню, зберігати свої заощадження, які приймалися підприємницькою діяльністю на поточні рахунки та вклади, та видачі патентів, як організаціям, так і приватним особам, які займаються кустарним промислом, ремеслами і торгівлею.

Міський банк також надавав послуги для своєї клієнтури на комісійних засадах для організації та розширення торговельних і промислових підприємств, виробляв операції за дорученнями клієнтури з прийому грошових платежів і переказів грошових коштів. Серед іншого, банк повинен був видавати позики громадянам на капітальні ремонти будинків та на дрібне будівництво.

За користування кредитом банк брав 5% річних. У подальших планах міської комендатури Сімферополя було розширення діяльності банку, а також прискорення процесу відновлення зруйнованих підприємств і товарообігу в місті⁸.

Серед перших заходів міського управління Сімферополя, здійсненого у квітні 1942 року у сфері фінансового регулювання, можна назвати вихід прибуткового положення, згідно з яким у місті вводився прибутковий податок для службовців, ремісників, робітників та інших громадян, заробітна плата, або прибуток яких перевищував 200 рублів на місяць. Крім зазначених категорій громадян, залучалися до виплати прибуткового податку і особи, які мають випадкові (поденні) заробітки в різних організаціях (слюсарі, столярі, теслі), якщо при розрахунках загальний заробіток перевищував 25 рублів. У цих випадках податок, в розмірі 10% заробітку, утримувався організацією і вносився одночасно з утриманням податку зі своїх постійних службовців і робітників⁹.

12 червня 1942 року в рубриці «Різні повідомлення» йшлося про те, що з 1 липня 1942 року відкриє свої операції Український емісійний банк. При обліку векселів банк брав 3,5%. А при видачі позики для купівлі товарів – 4,5%. Позики видавалися на термін 6 місяців. Векселі повинні були мати не менше двох надійних підписів, і термін їх з моменту видачі не повинен був перевищувати 6 місяців¹⁰.

Через два місяці після відкриття Українського емісійного банку в цій же рубриці «Голосу Криму» з'явилася замітка про те, що зважаючи на організацію банку, всі перекази з Німеччини в Україну і назад, з 1 червня 1942 року будуть проводитися не через Німецький кредитовий банк, а через Український емісійний банк¹¹.

12 липня 1942 року Німецьке Цивільне управління в Україні з метою впорядкування грошового обігу, постановило зробити обмін радянських рублів на нову єдину окупаційну валюту рейхскомісаріату «Україна». Українському Центральному емісійному банку надавалося право випускати свої банкноти в карбованцях, тобто у валюті. Один карбованець прирівнювався до одного радянського рубля, а 10 карбованців – до однієї рейхсмарки¹².

Для чергової демонстрації швидкого економічного зростання окупованих територій, керованих німецькою адміністрацією, 7 серпня 1942 року в газеті «Голос Криму» був опублікований матеріал «32 відділення банку», де йшло-

ся про те, що Центральний Кримський Господарський банк в Сімферополі має в даний момент по Криму, включаючи колишні Дніпропетровський та Бердянський повіти Таврійської губернії, 32 відділення. У найближчі час планувалося відкрити ще два відділення: у Севастополі та Іслам-Тереку¹³.

Наступне розпорядження міського управління, що стосується фінансової сфери, було опубліковано 16 вересня 1942 року в № 90 газети «Голос Криму». До відома жителів Сімферополя доводилася інформація, що за погодженням керівника групи Військового управління з господарським командуванням Криму з 1 серпня 1942 року вводилися нові змінені ставки податку з обороту по окремих галузях промисловості. Так, текстильні та галантерейні, шкіряні і взуттєві, паперові та канцелярські товари, книги і картини, а також технічні товари обкладалися 15% податком; хімічні товари, безалкогольні напої – 20% податком; спиртні і алкогольні напої – 50%; металеві та лісові товари, харчосмакові товари, консерви, будматеріали – 10%; тютюн – 70%. Поставка тютюну Військового командуванню обкладалася 30% податком¹⁴.

Положення про патентний (промисловий) податок від 27 грудня 1942 вводило конкретні річні ставки патентного податку, розмір якого залежав від того, до якого розряду було віднесено підприємство.

Так, 1 розряд, в розмірі 1400 рублів встановлювався для: ресторанів і залізничних буфетів, кафе, кондитерських, виноторгівлі, фруктових-овочевих контор для купівлі та продажу на комісійних засадах; посередницьких контор, технічних контор зі складання проектів та кошторисів, купівлі та продажу різних товарів і предметів домашнього вжитку на комісійних засадах, заготівлі та продажу палива.

2 розряд (1000 рублів) встановлювався для: їдалень і буфетів з продажем харчів, заїжджих дворів з мебльованими кімнатами, мебльованих кімнат з кількістю ліжок понад 6, торгівлі канцелярськими приладами, художніми антикварними товарами.

Патентний податок в 800 рублів встановлювався для підприємств, що відносяться до 3 розряду, а саме для: буфетів з продажем содових і мінеральних вод; заїжджих дворів без

мебльованих кімнат, торгівлі бакалійними товарами, торгівлі фруктами та овочами в магазинах та кіосках; спеціальної торгівлі канцелярським приладдям і книгами, торгівлі будівельними матеріалами.

4 розряд (податок 600 рублів) включав ларьки з продажу освіжаючих напоїв, торгівлі фруктами та овочами на базарі, торгівлі старими речами домашнього вжитку на базарі.

5 розряд (податок 500 рублів), застосовувався для: кравців і кравчинь (з матеріалу замовника), шевців (з матеріалу замовника), виготовлення чоловічих та жіночих головних уборів; виготовлення заготовок, вичинка шкір, пошивки взуття, годинників, оптиків, фотографів, перукарів, шорників, радіотехніків, ювелірів, авторемонтних майстерень, виготовлення свічок (з матеріалу замовника), майстерень з хімічної чистки та фарбування, хлібопекарень (на матеріалі замовника).

6 розряд (400 рублів) об'єднував: слюсарів та паяльників, виробників матраців, диванів, валіз і портфелів, шпалерників, дзеркальників і фахівців з ремонту алмазів, виготовлення гребінців і мундштуків з рогу й пластмаси, хімічних виробництв і виготовлення миловзуттєвого крему і іншого з матеріалу замовника .

Кравці та кравчині з ремонту, шевці з ремонту на дому, склярі, манікюрниці, вишивальниці, столяри, бондарі та колісники, слюсарі-водопровідники, бляхарі і ковалі, фахівці з ремонту музичних інструментів, художні ательє, виробники сит, асенізатори – включалися в 7 розряд і виплачували, відповідно, податок в 300 рублів.

8 розряд (податок 200 рублів) для: кравчинь по ремонту вдома у клієнтів, в'язання панчо, точильників і бляхарів по місту, виготовлення картин на склі, водовозів.

І останній, 9 розряд, визначався податком в 100 рублів для: шевців по ремонту на вулиці, чистильників чобіт, палітурників, виробників дрібних металевих речей домашнього вжитку, штучних квітів і дитячих іграшок, кистей і щіток, порошку для чищення посуду дерев'яних гребенів, рамок і інших речей, лікарів, художників та інших осіб вільних професій¹⁵.

Вже у січні 1943 року в одному з номерів газети «Голос Криму» було опубліковано «Нове положення про промисли»,

підготовлене Сімферопольським міським управлінням. З виданням цього положення вносився певний і ясний порядок у справу подальшої організації та розвитку господарського життя в місті. Перш за все, положення встановлювало обов'язковий дозвільний порядок для будь-якої промислової діяльності. Тепер підприємство отримувало право проводити роботу тільки при наявності промислового дозволу на дане підприємство. Діяли до видання нового положення про промисли промислові підприємства, які мають дозвіл місцевої комендатури, вважалися тимчасово допущеними до своєї діяльності. Міською комендатурою планувалося, що протягом 1943 року, у міру того, як буде вироблено ознайомлення з їх діяльністю, ці підприємства отримають первинне промислове посвідчення в остаточному вигляді. Ті з підприємств, які не відповідали умовам «Нового положення про промисли», підлягали закриттю.

«Нове положення про промисли», крім видачі промислового посвідчення для підприємства міським комісаром, передбачало також отримання власником підприємства промислового патенту в Сімферопольському міському управлінні. Патент, який передбачався «Тимчасовим положенням», не мав нічого спільного з тим патентом, який видавався в 1942 році підприємствам і кустарям у фінансово-податковому відділі міського управління, і який був тільки свідоцтвом про сплату податку та про реєстрацію підприємства¹⁶.

Новий патент був свідченням наявності у власника підприємства достатніх професійних знань для ведення промислового підприємства і свідченням чесного виконання підприємцем усіх його громадських обов'язків.

Положення передбачало також і міру покарання за протидію його виконанню, і за зловживання з патентами, а саме: грошові штрафи та тюремне ув'язнення¹⁷.

Міською комендатурою були передбачені особливі підстави для видачі дозволу: якщо це не суперечило проведеної окупантами робочої політики, якщо є реальна необхідність в існуванні даного промислу, і якщо власник підприємства володів необхідними професійними знаннями і в інших відношеннях був політично надійний. Положення встановлювало і термін дійсності дозволу – протягом поточного календарного року.

При закінченні першого року цей дозвіл міг бути подовжений на два роки. Крім того, після закінчення першого подовження він, від випадку до випадку, міг збільшуватися на більш тривалий термін. Безпосередня видача дозволів здійснювалася міським комісаром при місцевій комендатурі міста Сімферополя. Клопотання на отримання промислового дозволу подавалося в письмовому вигляді, підлягало устанавленому порядку, і повинно було мати позначку бюро праці про відповідність даного клопотання з проведеної робочої політикою, а також відмітку Промислового управління (Господарського командування) про визнання необхідним даного промислу¹⁸.

В кінці січня 1943 року в № 11 газети «Голос Криму» були надруковані документи «Положення про стягування патентного (промислового) податку по місту Сімферополю» також розроблені Сімферопольським міським управлінням, які служили доповненням до «Нового положення про промисли». Тепер, з лютого 1943 року, підприємства, що отримали дозвіл на промислову чи торговельну діяльність, зобов'язані були платити податки (патентний, промисловий). Всі промислові підприємства міста підлягали податковому обкладанню, незалежно від того, чи належали вони торговому об'єднанню або іншим організаціям, а також окремим особам і незалежно від того, в які години дня вони працювали¹⁹.

Патентний (промисловий) податок стягувався за календарний рік з власника підприємства. Він сплачувався піврічними частками протягом січня і липня (перша і друга половини). Патентний (промисловий) податок цілком залежав від виручених коштів.

До встановлених раніше ставок податку проводилися певні надбавки. Для кожного співвласника торгового, промислового чи кустарного підприємства податкова надбавка стягувалася в розмірі основної ставки податку. У тому випадку, якщо в торговельних, промислових або кустарних підприємствах працювали члени сімей, то податкова надбавка встановлювалася в розмірі 2 % основної ставки податку для кожного зайнятого члена сім'ї. Якщо в торговельних, промислових або кустарних підприємствах працювали особи за наймом (робітники або службовці), то при зайнятих до 2 осіб надбавки стягувалися в полуторному розмірі; від 3 до 5 осіб надбавки стягувалися в подвійному розмірі; від 6

до 10 осіб надбавки стягувалися в потрійному розмірі; понад 10 осіб надбавки стягувалися в п'ятикратному розмірі. З учнів до 18 років податкові надбавки не стягувалися.

Якщо підприємство приступало до діяльності після закінчення першої половини року, то знижка встановлювалася в розмірі 50% з усієї суми податку. Для інвалідів праці і війни першої та другої груп знижки встановлювалися в розмірі 25% суми належного з них податку. Для кустарів, що працюють на дому після основної роботи, знижка надавалася в розмірі 50% суми податку.

Підсумком вищевказаних заходів міської управи став наведений в № 40 газети «Голос Криму» звіт про надходження податків за квітень 1943 року, в якому вказується, що за січень - березень у бюджет міста надійшло податків 2920 тис. рублів, що на 24% більше ніж намічалось по бюджету. Згідно звітних документів міської комендатури, це перевищення надходжень стало, перш за все, результатом введення прибуткового податку з прибутку промислових і торговельних підприємств та змін в патентному (промисловому) податку. Коло підприємств, що підлягають патентному податку, було значно розширено у порівнянні з 1942 роком, коли патентному податку підлягали тільки приватні підприємства. З початку 1943 року до патентного податку були залучені також промислові підприємства, організовані міським управлінням, громадськими організаціями, Господарської командою Криму, Центральним Торговим Товариством «Восток»²⁰.

Завершенням процесу впорядкування фінансово-податкової діяльності в Сімферополі стала постанова видана в травні 1943 року в міському управлінні для всіх відділів та установ Центральної єдиної каси. Тільки міським торговим і промисловим підприємствам дозволялося мати свої особливі каси та поточні рахунки в банку. Всі ж операції зі збору міських прибутків проводилися тепер через Центральну касу і мережу відділень, що знаходилися в різних частинах міста і через допоміжні касові пункти, якими були: керуючі будинками, (яким було доручено збір квартирної плати), збирачі разового збору на ринку, театральні каси і т. д.

Усі виплати грошей також проводилися тільки через Центральну касу, за видатковими ордерами, що виписувалися обмеженим числом розпорядниками кредитів.

Із створенням на початку травня 1942 року єдиної міської каси була утворена і єдина головна бухгалтерія міського управління. Весь бухгалтерський облік виконання міського бюджету зосереджувався в одному місці при Центральній касі. Тільки в податковому та житловому управліннях були залишені допоміжні бухгалтерії, підпорядковані завідувачу Центральною касою.

Слід зазначити, що при такій системі значно підвищувалася відповідальність за фінансово-господарську діяльність керівників підприємств та установ²¹.

Влітку 1943 року німецьке воєнне командування, яке протягом всього періоду окупації мало реальну в Криму провело чергове реформування податкової системи в Сімферопольській окрузі. Тепер, згідно з новою постановою про податки, яка вступила в силу з 1 липня 1943 року, оподаткуванню підлягало все місцеве населення, також вводився податок із зарплати і промисловий податок. Всі жителі міста Сімферополя та приміської смуги, що належать до місцевого населення, які отримують який-небудь прибуток зі своєї діяльності, обкладалися прибутковим податком.

У той же час, від податку звільнялися:

1. Прибутки членів обцинних господарств за їх участі у виручці обцинного господарства та від використання присадибної ділянки.

2. Прибутки членів землеробських товариств і самостійних сільських господарств з товариських та особистих сільськогосподарських підприємств.

Податок також не стягувався, якщо прибуток не перевищував 600 рублів за квартал. Введений податок становив 10% від суми чистого прибутку за минулий квартал.

За прибутки, що перевищували 9 тисяч рублів в квартал, крім 10% податку нараховувалася ще надбавка, яка сплачувалася одночасно з прибутковим податком: при прибутку понад 9 тисяч рублів до 12 тисяч рублів надбавка з 3 тисяч рублів – 20%; при прибутку понад 12 тисяч рублів до 15 тисяч рублів – 25%; при прибутку понад 15 тисяч рублів до 18 тисяч рублів – 30%; при прибутку понад 18 тисяч рублів до 21 тисячі рублів – 40%; при прибутку понад 21 тисячу рублів до 24 тисяч рублів – 50%; при прибутку понад 24 тисячі рублів – 60%²².

Податок стягувався в розмірі 10%, але з таким розрахунком, щоб у трудящих при місячній зарплаті залишалося на руках не менше 200 рублів, при тижневій – 48 рублів, при денній заробітній платі не менше 8 рублів.

Утримання податку проводилося роботодавцем за минулий місяць і вносилося в Центральну касу міського управління до 15 числа наступного місяця при відповідному оголошенні.

Що стосується податку на заробітну плату, то він нараховувався із суми повного заробітку, куди включалися і винагороди, одержувані натурою, переведені за місцевими цінами на грошову вартість (безкоштовна квартира, опалення, освітлення та ін.), а також надане безкоштовне харчування 3 рублі в день (обід – 1 руб. 50 коп., сніданок – 75 коп., і вечеря – 75 коп.).

Зарплата робітників і службовців держгоспів і сільськогосподарських підприємств не вважалася прибутком від сільськогосподарських підприємств, а вважалася прибутком, що підлягає обкладенню податком на зарплату.

Введений постановою промисловий податок стягувався з усіх підприємств промислового характеру щомісяця в розмірі 3% загальної суми заробітної плати та інших винагород, випланих у календарному місяці робітникам і службовцям даного підприємства. Військовослужбовці, відряджені в підприємства, не вважалися співробітниками даного підприємства. Мінімальний розмір промислового податку становив 30 руб. на місяць²³.

18 липня 1943 року в Сімферополі вводився новий податок – з прибутку. Податком на прибуток обкладалися торговельні підприємства промислового характеру, керовані комісарами або довіреними.

Податок стягувався в розмірі 50% з отриманої за господарський рік прибутку і вносився до кас Міського управління²⁴.

На завершення характеристики податкового законодавства фашистського окупаційного режиму в Сімферопольській окрузі на основі газети «Голос Криму», слід відзначити ще одне важливе податкове перетворення. А саме, введення від 4 липня 1943 року в Сімферополі подушного податку на другу половину 1943 року – 1200 рублів²⁵.

Запроваджувана німецько-фашистською адміністрацією фінансова та податкова політика в Криму мала на меті, перш за все, поставити під жорстокий контроль надходження грошових коштів до міського управління для утримання окупаційної армії, облік всього працюючого та непрацюючого населення. Однак слід підкреслити, газета «Голос Криму» була окупаційним друкованим органом, тому інформація про зростання міського бюджету і про успіхи у податковій політиці німецької адміністрації Сімферополя могли свідомо змінюватися в пропагандистських цілях. Цю обставину слід враховувати при аналізі інформації, взятої з газети «Голос Криму» та інших газет, які видавалися в окупованій німцями Україні.

Примітки:

¹ Архів Головного Управління служби безпеки України в Автономній Республіці Крим, арх. № 16220, арк. 13 зв.

² Державний Архів Автономної Республіки Крим (далі ДААРК), ф. П – 156, оп. 1, спр. 26, арк. 34.

³ Голос Криму. – 1942. – 15 берез. – С.4.

⁴ ДАРК, ф –1457, оп. 1, спр. 3, арк. 2.

⁵ Там само, ф. 1457, оп.1 спр. 3, арк.5.

⁶ Голос Криму. – 1942. – 8 квіт. – С. 4.

⁷ Голос Криму. – 1942. – 19 лют. – С. 4.

⁸ Голос Крыму. – 1942. – 8 квіт. – С.4.

⁹ Голос Криму. – 1942. – 16 квіт. – С. 4.

¹⁰ Голос Криму. – 1942. – 12 черв. – С. 4.

¹¹ Голос Криму. – 1942 – 19 черв. – С.4.

¹² Голос Криму. – 1942. – 12 липн. – С.4.

¹³ Голос Криму. – 1942. – 7 серпн. – С. 2.

¹⁴ Голос Криму. – 1942. – 16 вересн. – С. 4.

¹⁵ Голос Криму. – 1943. – 25 січн. – С. 4.

¹⁶ Голос Криму. – 1942. – 9 грудн. – С.4.

¹⁷ Там само. – С.4.

¹⁸ Голос Криму. – 1943. – 23 січн. – С.3.

¹⁹ Голос Криму. – 1943. – 25 січн. – С.3

²⁰ Голос Криму. – 1943. – 2 квітн. – С.4.

²¹ Голос Криму. 1943. – 2 травн. – С.3.

²² Там само – С.12

²³ Голос Криму. – 1943. – 11 липн. – С.4.

²⁴ Голос Криму. – 1943. – 18 липн. – С.4.

²⁵ Голос Криму. 1943. – 25 липн. – С.4.

Sergiy Vishnevskyi

The implementation of tax and financial policies of the German authorities in Simferopol County General District “Crimea” (1942 - 1943) by the material of the occupation newspaper “Voice of the Crimea”

This article analyzes the financial and economic measures carried out the German occupation authorities in Simferopol County General District “Crimea” in 1942 - 1943 based on information provided in the periodical “The Voice of the Crimea.” Also the activity of various financial institutions and forms of their interaction with the population of Simferopol and suburban settlements is analyzed.

Keywords: *occupation, the newspaper, “Voice of the Crimea”, taxes, bank, finance, cash flow, patent.*

Надійшла до редколегії 12.04.2012 р.